

Wondzorg: 1 en 1 is 3

Ann Geukens,
verpleegkundige gespecialiseerd in wondzorg

1

Inleiding

- **1 en 1 is 3**
- **Synergie** (Grieks *synergia*, samenwerking) is de meeropbrengst die ontstaat bij het samengaan van delen ten opzichte van de som van die delen!
- Het geheel is meer dan de som van de delen.
- **Wondzorg is veel meer dan een pleister plakken.**

2

INHOUD

- Wondheling
 - Natuurlijk proces
 - Beïnvloedende factoren
- Stappenplan wondzorg
 - Bewust, onbewust – letterlijk, figuurlijk
 - Gegevens verzamelen, behandelplan, wondbehandeling, verbandkeuze
 - Evaluatie
- Uit de praktijk
- Besluit

3

Een wonde is:

Beschadiging, letsel en/of defect van de huid en/of onderliggend weefsel

4

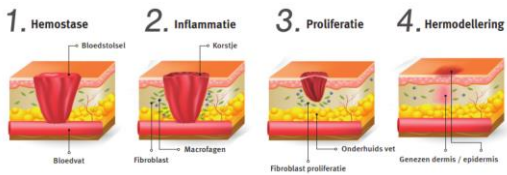
wondheling

- Fysiologisch proces (natuurlijk)
- beschadigde weefsel vervangen en/of herstellen
- complexe interactie van fysische, chemische en cellulaire processen.

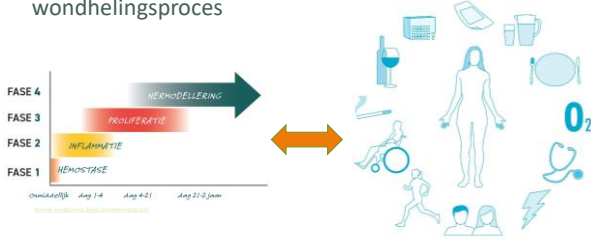
5

wondhelingsproces

6

wondhelingsproces

7

Dame, 42 jaar
 2 kindjes, gehuwd
 Werkt als kantoorbediende
 Mobiel, zeer verantwoordelijk

Geen gezondheidsproblemen

Hete thee over haar voet, 3 dagen geleden
 Diepe brandwonde 2e graads

Dame, 42 jaar
 2 kindjes, gehuwd
 Werkt als kantoorbediende
 Depressief, weinig gemotiveerd, roker

Slecht geregeld diabetes type 1, overgewicht

Hete thee over haar voet, 3 dagen geleden
 Diepe brandwonde 2e graads

8

Treat the whole patient, not just the hole in te patient

9

Stappenplan wondzorg

- 1/ GEGEVENS VERZAMELEN
 - Patient, wondgeschiedenis, wonde en omgeving
- 2/ BEHANDELPLAN
 - Wondheling bevorderen, organisatorisch, engagement stimuleren
- 3/ WONDBEHANDELING
 - Reinigen, T.I.M.E
- 4/ VERBANDKEUZE
 - Ifv de doelstellingen
- 5/ EVALUATIE
 - Regelmatig en bij elke verandering (zorgvrager, wonde, situatie)

10

Begin bij het begin

11

12

13

14

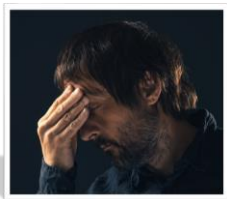
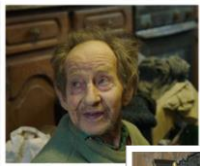
15

16

17

18

Begin bij het begin

19

1/ GEGEVENS VERZAMELEN

PATIENT

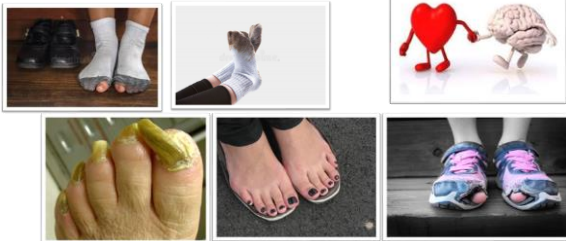
- Leeftijd
- Voeding, mobiliteit, uitscheiding
- Leefgewoontes (roken,...)
- Medicatie
- Medische voorgeschiedenis
- Onderliggende pathologie
- Dermatologische aandoeningen
- Mentale toestand

- pijn

20

1/ GEGEVENS VERZAMELEN

21

1/ GEGEVENS VERZAMELEN

WONDGESCHIEDENIS

- Oorzaak: **bepaalt mee de behandeling!** Bv acute versus chronische of slecht helende wonde
- Datum ontstaan
- Plaats

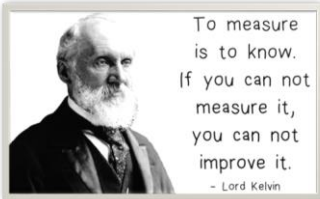

22

1/ GEGEVENS VERZAMELEN

WONDGESCHIEDENIS

- Oorzaak: **bepaalt mee de behandeling!**
- Datum ontstaan
- Plaats
- Grootte: **meten is weten!**

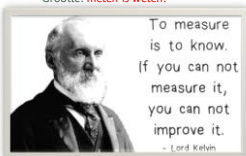

23

1/ GEGEVENS VERZAMELEN

WONDGESCHIEDENIS

- Oorzaak: **bepaalt mee de behandeling!**
- Datum ontstaan
- Plaats
- Grootte: **meten is weten!**
- Vorige behandeling(en)
- Voldoet het huidige verband?
- Zijn er infectieparameters?

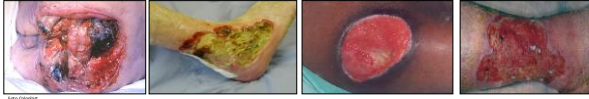

24

1/ GEGEVENS VERZAMELEN

WONDE EN OMGEVING: T.I.M.E. PRINCIPE

• TISSUE:

WCS classificatiemodel

25

1/ GEGEVENS VERZAMELEN

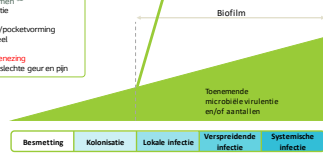
WONDE EN OMGEVING: T.I.M.E. PRINCIPE

• INFECTIE PARAMETERS/CONTROLE/BESTRIJDEN

Lokale infectie

- Klassieke symptomen ²²**
 - Erythem
 - Warmte
 - Zwelling
 - Esterge afscheiding
 - Vernagde wondgenezing
 - Pijn en slechte geur
- Subtiele symptomen ²²**
 - Hypogranulatie
 - Bloeding
 - Overmatig pocketvorming van het nabij
 - Wondafbraak
 - Vernagde genezing
 - Toegenomen slechte geur en pijn

AKTIE: antimicrobieel werken

- Infectie bestrijden/voorkomen?
- Systematisch mechanisch reinigen
 - Verband dat vochtbalans in evenwicht houdt
 - Locaal antimicrobiële middelen

Overgenomen uit het document International Wound Infection Institute (IWII) Wound Infection in clinical practice van 2016.

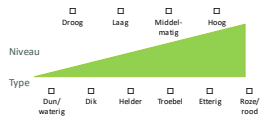
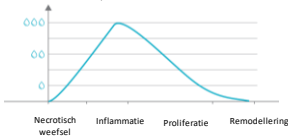
26

1/ GEGEVENS VERZAMELEN

WONDE EN OMGEVING: T.I.M.E. PRINCIPE

• MOISTURE/ VOCHTBALANS: nastreven optimaal vochtig wondmilieu

Hoeveelheid wondvocht / exudaat

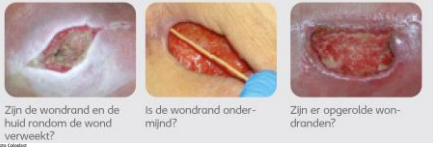

27

1/ GEGEVENS VERZAMELEN

WONDE EN OMGEVING: T.I.M.E. PRINCIPE

- EPITHELIALISATIE, EDGES wondranden EN OMGEVING

28

2/ BEHANDELPLAN

- Iedere betrokken partij ingelicht, op de hoogte
- Duidelijk omschreven
 - Doelstellingen: reinigen, vochtige heling, vochtabsorptie, infectiebeheersing, comfort, pijnbestrijding, preventie
 - Handelingen: hoe wat waar wanneer wie
 - Planning in tijd: bv. 14 d met ..., consult,
 - Wat kan fout gaan met bijhorende instructies

→ Therapietrouw stimuleren (ook bij collega's)
 Meer kans op gunstige evolutie
 Minder kans op complicaties

29

3/ WONDBEHANDELING

→ OPTIMALISEREN ALGEMENE TOESTAND EN OMSTANDIGHEDEN: PREVENTIE

→ WONDREPREPARATIE !!!

→ BEHANDELING IFV T.I.M.E.

Wondbedpreparatie: reinigen/ wat los zit en overbodig is verwijderen

- Bij elke verbandwissel
- Mag met kraantjeswater, wondreiniger,...
- Met de nodige mechanische kracht
- Ook wondranden en omgeving
- Ev. Met aseptische middelen

Wondbedpreparatie: debridement/ wat vast zit, dood is verwijderen (medium infectie)

- Scherp, chirurgisch, enzymatisch, osmotisch
- Eventueel doorverwijzen
- Na debridement steeds goed reinigen
- NIET BIJ precare vasculaire toestand
- HUIDBARRIERE intact???

30

4/ VERBANDKEUZE

Geen 'slechte' verbanden op de markt (Cochrane review)

31

4/ VERBANDKEUZE

MAAR...er zijn er +/- 2000 op de markt

32

4/ VERBANDKEUZE

TYPE WONDE
GROOTTE, PLAATS EN DIEPTTE
WONDFASE
WEFSELTTYPE
VOCHTPRODUKTIE
INFECTIEPARAMETERS
WONDOMGEVING
PIJN
GEUR

Uw beoordeling,
doelstellingen,
behandelplan

DIT VEREIST KENNIS, KUNDE, INZICHT

"WONDZORG: ZOWEL KUNST
ALS WETENSCHAP"

PRIJS
BESCHIKBAARHEID
ORGANISATORISCHE MOGELIJKEDEN

33

5/ EVALUATIE – opvolging, doorsturen

- Minstens elke 14 d
- Bij verandering in algemene toestand of in de wonde
- Vooruitgang vastleggen aan de hand van metingen
- Verbandwissels geven je veel informatie

- DURF door te verwijzen bv debridement, geen vooruitgang
- DURF hulp te vragen, met 2 weet je meer dan alleen
- Soms.... Moet je niet alle pluimen op je hoed willen halen

34

Uit de praktijk

35

Uit de praktijk

37

Uit de praktijk

38

Uit de praktijk

39

Uit de praktijk

40

Uit de praktijk

Foto: Anil Gadani

41

Uit de praktijk

Foto: Anil Gadani

42

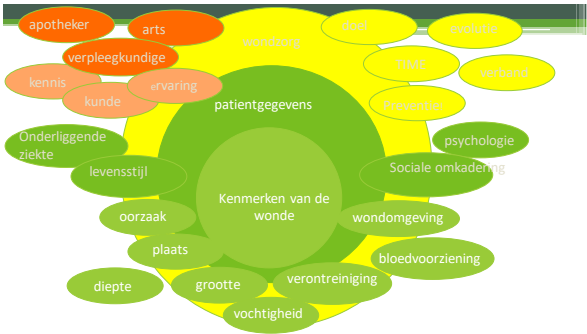
Foto: Anil Gadani

43

Besluit

44

45

Besluit

- Bij wondzorg omvat veel meer dan de som van de delen.
- Wondzorg: 1 en 1 is 3

46

47
